

Regional lägesrapport

Utveckling av insatser i Jönköpings län enligt den nationella strategin att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor under 2019

Regional Lägesrapport

Utveckling av insatser i Jönköpings län enligt den nationella strategin att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor under 2019

Meddelande	nummer 2020:08
Referens	Anna Alm-Mårtensson, Enheten för social hållbarhet, Samhällsavdelningen, Mars 2020
Kontaktperson	Anna Alm-Mårtensson, Länsstyrelsen i Jönköpings län, 010-223 64 36, anna.alm.martensson@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/jonkoping
ISSN	1101-9425
ISRN	LSTY-F-M—2020/08--SE
Tryckt på	Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2020
Miljö och återvinning	Rapporten är tryckt på miljömärkt papper
© Länsstyrelsen i Jönköpings län 2020	

Förord

Under 2019 har Länsstyrelsen i Jönköping län arbetat med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsens uppdrag är att vara ett regionalt stöd, främja samverkan mellan olika aktörer och samordna insatser i länet. Ytterst syftar detta gemensamma arbete till att förbättra insatser för enskilda barn och vuxna och därigenom öka möjligheten att få leva ett liv fritt från våld.

För andra året i rad gör Länsstyrelsen en regional lägesrapport med syfte att se vilka särskilda insatser som gjorts i länet utifrån den nationella strategins målsättningar. Förhoppningsvis kan lägesrapporten bli användbar i länet för att kunna se styrkor och svagheter i vårt arbete. Det pågår ett gemensamt arbete inom länsstyrelserna för att förbättra uppföljning av den nationella strategin och möjliggöra analys av utvecklingen över tid.

Under 2020 kommer *Regional strategi mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation 2020–2026* för Jönköpings län att vara klar. Utifrån den regionala strategin kommer olika verksamheter i länet, såsom kommun, region, myndigheter och idéburna verksamheter, att kunna arbeta fram egna handlingsplaner och aktiviteter. Förhoppningsvis kan den årliga regionala lägesrapporten ge en riktning för vad som behöver utvecklas och förbättras i länet i de enskilda verksamheterna och i det regionala stödet.

Ett stort tack till socionomstudent Hanna Arvidsson som ansvarat för sammanställningen av denna lägesrapport tillsammans med utvecklingsledare på Länsstyrelsen.

Jönköpings län den 25 mars 2020

Hanna Ekner
Biträdande enhetschef
Enheten för social hållbarhet

Anna Alm-Mårtensson
Utvecklingsledare
Mäns våld mot kvinnor

Innehållsförteckning

Förord	6
Sammanfattning	8
Bakgrund	9
Länsstyrelsens uppdrag	10
Hur lägesrapporten har tagits fram	11
Enkät	11
Indikatorer	12
Verksamhetsmatris.....	12
Hur lägesrapporten kan användas	13
Resultat – enkät och indikatorer	14
Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld	14
Förbättrad upptäckt av våld	16
Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.....	17
Effektivare brottsbekämpning.....	19
Förbättrad kunskap och metodutveckling.....	20
Resultat – särskilda resurser och verksamheter	23
Kommunala verksamheter.....	23
Region.....	24
Idéburen sektor	24
Kommungemensamma insatser	25
Aktörernas identifikation av utvecklingsområden	26
Bedömning av länets insatser enligt strategins fyra målsättningar	27
Ett utökat och verkningsfullt arbete mot våld	27
Förbättrad upptäckt av våld	27
Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.....	28
Effektivare brottsbekämpning.....	28
Förbättrad kunskap och metodutveckling.....	29

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en regional lägesrapport för 2019 för att sammanställa och analysera de insatser som genomförts i länet och visa inom vilka områden som berörda aktörer ser behov av utveckling. Den regionala lägesrapporten syftar till att förbättra och stärka arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i enlighet med den nationella strategins fyra målsättningar:

1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
2. Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn
3. Effektivare brottsbekämpning
4. Förbättrad kunskap och metodutveckling

Den regionala lägesrapporten har tagits fram med hjälp av enkäter som skickats ut till berörda aktörer i länet, ett antal indikatorer samt en verksamhetsmatris som avser att undersöka informationen på verksamheternas webbsidor. I rapporten framkommer också exempel på insatser som Länsstyrelsen genomfört under 2019.

I rapporten presenteras länets insatser under år 2019 inom den nationella strategins målområden. Därefter har Länsstyrelsen gjort en bedömning och analys av insatserna. Länsstyrelsen har utifrån det valt att sammanfatta länets utvecklingsmöjligheter framåt genom att peka på utvecklingsområden framåt för år 2020–2021 gällande förbättrade insatser i länet.

Utvecklingsområden inför 2020 - 2021

- Ytterligare sprida kunskap om och metoder för våldspreventivt arbete samt få en ökad kunskap om vilka aktörer i länet som arbetar våldspreventivt. Ett framtida behov är att göra arbetet långsiktigt och systematiskt samt skapa strukturer för erfarenhetsutbyte i länet.
- Utveckla samverkansstrukturer för brottsofferstöd, struktur och rutiner för brott i nära relation vuxna med inspiration från Barnahus i Jönköpings län.
- Utöka insatserna gällande kommundemensamma satsningar för att få ett mer likvärdigt stöd i länet.
- Fortsatt utveckling av lättillgänglig information för våldsutsatta vuxna och barn med särskilt fokus på grupper som har sämre samhälleligt skydd.
- Kartlägga länets behov av kompetensförsörjning över tid och analysera hur kompetensförsörjning kan ske på regional och lokal nivå.

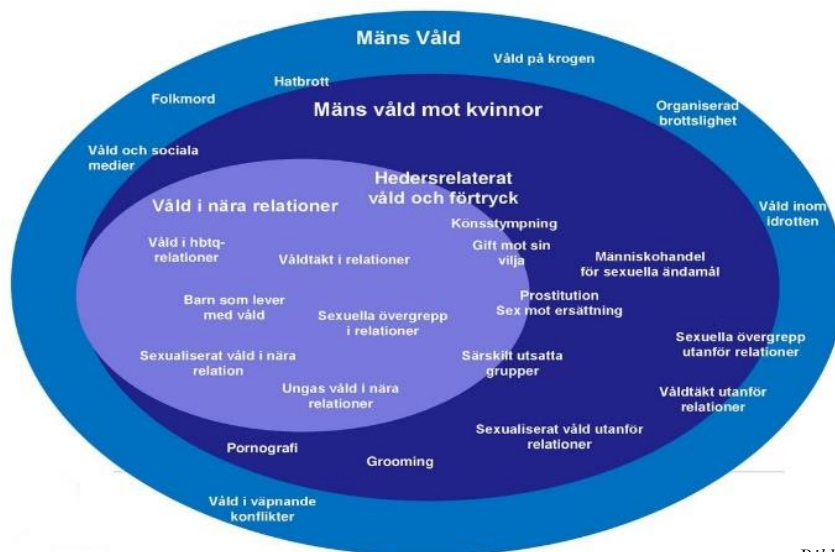

Bakgrund

Länsstyrelsen i Jönköpings län har i uppdrag att stödja genomförandet och uppföljningen av den nationella strategin att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026. Strategin utgör en del av regeringens jämställdhetspolitik. Strategin lägger särskilt fokus på förebyggande insatser och mäns delaktighet. Arbetet med strategin ska präglas av ett långsiktigt, målinriktat och samordnat arbete mellan aktörer på olika nivåer.

Den nationella strategin har som mål att motverka mäns våld mot kvinnor. Begreppet mäns våld mot kvinnor är ett samlingsbegrepp för olika former av våldsuttryck:¹

- Alla former av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld mot kvinnor och flickor.
- Våld i nära relationer, riktat mot kvinnor, flickor, män, pojkar och HBTQ-personer.
- Hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av kvinnor och flickor.
- Prostitution och människohandel för sexuella ändamål.
- Kommersialisering och exploatering av kvinnokroppen i reklam, medier och pornografi.

Bild från Länsstyrelsen i Västra Götalands län

¹ Hämtat från indikatorsammanställningen 2019

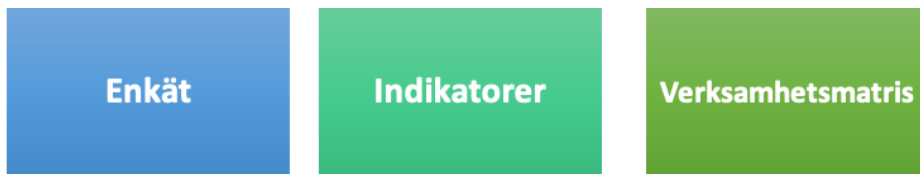
Länsstyrelsens uppdrag

Länsstyrelsen ska ha god kännedom om befintlig kapacitet i länet samt styrkor och svagheter i länets arbete inom området mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen ska därför följa och analysera utvecklingen för att identifiera utvecklingsbehov i länet. Syftet är att länets samlade arbete ska leda till förbättrade insatser för enskilda barn och vuxna. I den regionala lägesrapporten ska följande redovisas till regeringen:

- Utvecklingen av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor med stöd av utvalda *indikatorer*.
- Vilka *särskilda insatser* har berörda aktörer i länet genomfört i relation till målsättningar och utgångspunkter i den nationella strategin och finns det några skillnader från föregående år?
- Vilka *särskilda resurser och verksamheter* finns det i länet? Har det tillkommit eller lagts ned verksamheter riktade till barn och vuxna?

Hur lägesrapporten har tagits fram

Lägesrapporten har tagits fram med hjälp av en enkät som skickats ut till berörda aktörer i länet, en indikatorsammanställning och en verksamhetsmatris samt material från Länsstyrelsens årsrapportering 2019. Föregående år genomfördes besök och intervjuer med berörda aktörer, vilket är en skillnad mot i år då aktörerna istället fått fylla i en enkät. Den regionala lägesrapportens insatser och utvecklingsområden för år 2019 blir därför inte helt jämförbara med föregående år då metodvalet inte är detsamma. Rapporten kommer dock att beskriva uppfattade skillnader och likheter i jämförelse med föregående lägesrapport.

Enkät

Enkäten som har skickats ut till berörda aktörer i Jönköpings län har avsett att besvara vilka aktiviteter eller insatser som genomförts i länet i förhållande till den nationella strategins fyra målsättningar. Aktörerna har även getts möjlighet att identifiera utvecklingsområden i arbetet mot mäns våld mot kvinnor samt eventuella svårigheter i att nå ut till grupper med svagt samhälleligt skydd och att tillgodose deras behov.

Enkäten och dess svar kan ses ha vissa begränsningar. Enkäten kan tendera att bli personbunden, vilket kan resultera i att svaren grundas på den svarandes perspektiv och inte hela verksamhetens. Enkäten blir heller inte representativ för organisationen då svaren baseras på den svarandes egen del av organisationen och därmed inte speglar helheten och bredden av insatser. Enkätsvaren är också delvis beroende på vilken kunskap den svarande har om den nationella strategin och dess målområden.

Enkäten skickades till 32 aktörer varav 24 svarade, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 75 procent. Tre kommuner och fem idéburna föreningar/organisationer svarade inte på enkäten. Följande aktörer har besvarat enkäten:

Arbetsförmedlingen	Migrationsverket	Gnosjö kommun
Brottsofferjouren	Polismyndigheten	Habo kommun
Försäkringskassan	Region Jönköpings län	Jönköpings kommun
Jorun Tjejjour	Åklagarmyndigheten	Mullsjö kommun
Kriminalvården	Aneby kommun	Nässjö kommun
Kvinnojouren Helga Tranås	Eksjö kommun	Sävsjö kommun
Kvinno- & tjejjouren Jönköping	Gislaveds kommun	Vaggeryds kommun
Kvinnojouren Värnamo		

Indikatorer

Indikatorsammanställningen har tagits fram av länsstyrelserna gemensamt och är kopplad till den nationella strategins målområden. Majoriteten av indikatorerna bygger på data från Brottsförebyggande rådet samt Socialstyrelsens öppna jämförelser om våld i nära relationer. 26 indikatorer går att utläsa på regional nivå, och i lägesrapporten har ett urval av dessa gjorts i presentationen.

De indikatorer som kommer från Brottsförebyggandet rådet avser polisregion Öst där Jönköpings, Södermanlands och Östergötlands län ingår. Siffrorna kommer att användas i resultatet och därmed gäller de för dessa tre län, de kan därmed inte anses vara representativa för Jönköpings län. Alla indikatorer i materialet avser inte år 2019 utan vissa har sitt sista värde från 2018, vilket kan identifieras som en begränsning.

Verksamhetsmatris

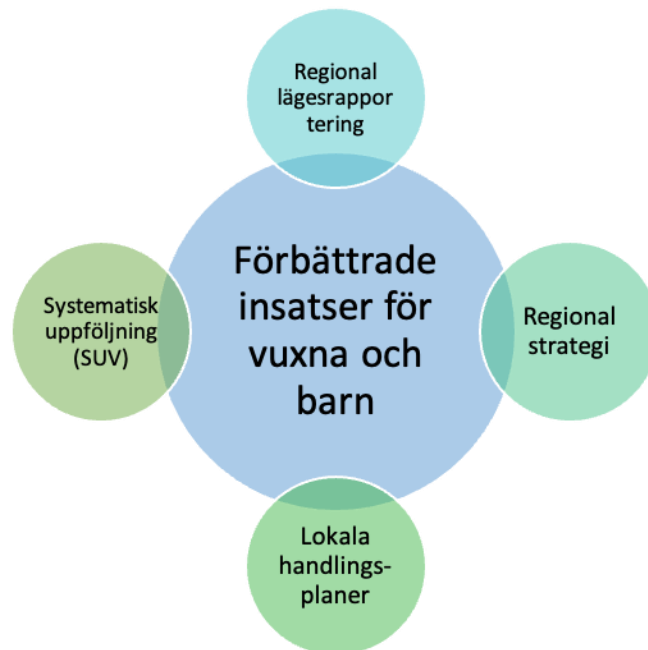
Verksamhetsmatrisen är en mall för att kartlägga vilka särskilda resurser och insatser som finns tillgängliga i länet. Syftet är att belysa om det tillkommit verksamheter eller om antalet verksamheter i länet minskat i förhållande till föregående år. Verksamhetsmatrisen har analyserats utifrån den information som presenteras på respektive aktörs webbplats. Vid inhämtande av informationen från webbplatserna har målgruppernas perspektiv tagits som utgångspunkt, då syftet är att undersöka vilken information och stöd som presenteras och riktas till dem.

Hur lägesrapporten kan användas

Utöver inrapportering till regeringen är det Länsstyrelsens förhoppning att resultatet av den regionala lägesrapporten ska komma till användning både lokalt och regionalt. Den regionala lägesrapporten ska kunna länkas samman med övrigt arbete i länet, såsom den regionala strategin mot mäns våld mot kvinnor, olika aktörers handlingsplaner samt systematisk uppföljning (SUV).

Förslag på hur de olika delarna kan användas tillsammans för att ge lokalt och regionalt stöd i arbetet som syftar till att förbättra insatser för vuxna och barn:

- Den regionala lägesrapporten kan bidra med kunskap om länets utveckling i arbetet mot mäns våld mot kvinnor över tid och möjliggöra fördjupade analyser av styrkor och svagheter i länets arbete. Resultatet kan ge vägledning för vilka aktiviteter och kompetenshöjande insatser som Länsstyrelsen behöver planera och genomföra.
- Lägesrapporten kan användas som stöd för uppföljning av den regionala strategin.
- Berörda aktörer i länet kan använda resultatet av den regionala lägesrapporten i arbetet med sina lokala handlingsplaner för att kunna formulera relevanta mål och aktiviteter.
- Framtida resultat från systematisk uppföljning (SUV) i länet länkas samman med den regionala lägesrapporten.

Resultat – enkät och indikatorer

Presentationen av resultatet utgår från den nationella strategins fyra målområden. Målområde två, *förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn*, har delats i två rubriker, vilket gör att presentationen har fem rubriker.

Under varje målområde kommer relevanta resultat att presenteras i urval, det vill säga exempel på särskilda insatser som gjorts i länet av berörda aktörer och av Länsstyrelsen i Jönköpings län samt indikatorer för 2018/2019.

1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

2. Förbättrad upptäckt av våld

3. Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

4. Effektivare brottsbekämpning

5. Förbättrad kunskap och metodutveckling

1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Målområdet syftar till att förhindra att våld uppstår likväl som att förebygga upprepat våld. Det är därför viktigt med tidiga insatser som omfattar *universal, selektiv och indikativ*² nivå. Detta kräver insatser inom flera områden i samhället och på flera nivåer. Inriktningen på arbetet handlar om att förändra destruktiva maskulinitetsnormer som bidrar till upprätthållandet av våld i samhället.

I länet finns följande exempel på aktiviteter inom målområdet:

- Utbildningsprogrammet *Mentorer i våldsprevention* (MVP) har genomförts eller kommer att genomföras på ett antal skolor i länet. MVP är ett universellt våldspreventionsprogram som syftar till att förebygga genusrelaterat våld och kränkningar.
- En kommun har infört arbetssättet *Agera tillsammans* på två mellanstadieskolor. Arbetssättet är en version av MVP som är anpassad för mellanstadiet.
- En kvinnojour har arbetat med metodstödet *Machofabriken* i samarbete med en folkhögskola.

² Universal nivå handlar om insatser till breda grupper i befolkningen oavsett erfarenhet av våld. Selektiv nivå handlar om insatser till de som bedöms ha en förhöjd risk för att utsättas för eller utöva våld. Indikativ nivå handlar om insatser till de som redan har erfarenhet av våld - antingen våldsutsatt eller våldsutövare. Hämtad från *Inget att vänta på*, Jämställdhetsmyndigheten.

- I en kommun har flera aktörer arbetat med det våldsförebyggande konceptet *Trygga grannar*, som innebär är en rutin för hyresgäster och bostadsbolag att engagera och reagera vid misstanke om våld i nära relation.
- En kommun har arbetat med projektet *Trygg i kommunen* där samordnare för våld i nära relationer deltagit i samtal med grupper av medborgare gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.
- En kommun har bildat ett våldspreventivt team med deltagare från flera delar av kommunens organisation enligt koncept från *En kommun fri från våld*.
- En kommun har erbjudit stöd till samtliga våldsutövande pappor vars barn varit i skyddat boende tillsammans med sin mamma. Cirka 15 pappor har under året tackat ja till stödkontakt med socialtjänsten.
- Kriminalvården har utbildat en programledare i nya behandlingsprogrammet Predov och startat upp programmet i samverkan med en kommun. Kriminalvården har bekostat kommunens utbildning som en del i ett försök att bedriva det även i kommunal verksamhet. De har också gemensam handledning.
- Deltagare från skola, fritid och socialtjänst har tagit del av Länsstyrelsens två dagar kring våldsprevention - en inspirationsdag för MVP och en fördjupningsdag kring förändringsprinciperna.
- Länsstyrelsen har genomfört följande nationella kampanjer under 2019 - *Avundsjuka är inte romantiskt*, *Du avgör* och *Resekurage*. *Resekurage* spreds genom digitala skärmar på Jönköpings flygplats under sommaren 2019.
- En gemensam kampanj mot sexköp har tagits fram av länsstyrelserna och Polismyndigheten i polisregion Öst. Kampanjen lanserades i början av 2019.
- Kampanj- och aktivitetsveckan *En vecka fri från våld* med inslag av kampanjen *Orange day* har genomförts i länet och flera aktörer har varit aktiva med aktiviteter under veckan.
- Polisen har i samarbete med socialtjänstens regionkoordinatorer³ mot prostitution och människohandel genomfört insatsveckor under 2019 gällande brott mot sexköpslagen.

INDIKATORER

En del av det våldsförebyggande arbetet är återfallsprevention. En indikator för detta är i vilken utsträckning länet kan erbjuda insatser för våldsutövare. Resultatet i öppna jämförelser avseende andel kommuner som beviljar stödsamtal till våldsutövande kvinnor och män genom biståndsbeslut pekar på nedåtgående siffror i länet för 2019. I jämförelse med föregående år då andelen var 100 procent, visar siffrorna för 2019 att andelen beviljade insatser var 36 procent för kvinnor och 27 procent för män. Medianvärdet i riket under 2019 var 64 procent för kvinnor och 62 procent för män.⁴ Detta visar på att Jönköpings län har lägre andel än medianvärdet för riket.

---

³ Regionskoordinatorer beskrivs närmare under målområde att förbättra upptäckt av våld

⁴ Socialstyrelsen, Öppna jämförelser - våld i nära relationer

Tabell 1. Biståndsbeslut vid stödsamtal till våldsutövare – andel kommuner i Jönköpings län

	2017	2018	2019
Kvinnor	77	100	36
Män	77	100	27

Detta är ett resultat som Länsstyrelsen avser att följa upp, då resultatet för 2019 visar på en markant skillnad från föregående år. En möjlig förklaring kan vara det ekonomiska läget som uppkommit under året i länets kommuner med åtstramningar i vad kommunen kan erbjuda. Insatser för våldsutövare är i dagsläget inget *skall*-krav i föreskrifterna⁵

2. Förbättrad upptäckt av våld

Målsättningen innebär att förbättra möjligheterna till upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande. Fortbildning för yrkesverksamma, lättillgänglig information om skydd och stöd samt rutiner för att fråga om såväl våldsutsatthet som våldsutövande är exempel på insatser som behöver utvecklas i detta syfte.⁶

I länet finns följande exempel på aktiviteter inom målområdet:

- Utbildningssatsningar inom hälso- och sjukvården för att möjliggöra upptäckt av våldsutsatthet och fråga om våld samt spridning av webbstad *att ställa frågan och att hantera svaret*.
- Metodstöd har tagits fram av Försäkringskassan för att förbättra upptäckt av våld i nära relation, i samverkan med Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Socialstyrelsen.
- Socialtjänstens enheter för försörjningsstöd har haft instrument för att möjliggöra upptäckt av våldsutsatthet för dem som söker försörjningsstöd.
- En kommun har genomfört interna utbildningar som riktats till ekonomiskt bistånd, biståndshandläggning och enhetschefer inom äldreomsorg.
- Samverkan genom externt nätverk mellan skola, sjukvård, polis och kyrkan i en kommun för förbättrad upptäckt av våld och bemötande av våldsutsatta.
- Arbetet mot prostitution och människohandel har breddats med hjälp av länets två regionkoordinatorer. Regionkoordinatorerna är anställda av Jönköpings kommun och finansieras av Jämställdhetsmyndigheten och Länsstyrelsen. De har blivit en etablerad aktör vars uppdrag är att dels utgöra konsultativt stöd för yrkesverksamma, dels ge stöd direkt till enskilda personer som är utsatta för prostitution och människohandel.

⁵ SOSFS 2014:4 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer

⁶ Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid. Regeringens skrivelse 2016/17:10

- Medarbetare på Arbetsförmedlingen har deltagit i konferenser och studiebesök utifrån arbetsuppgiften att upptäcka våld. Arbetsförmedlingen har planerat för vidare implementering under 2020.

INDIKATORER

I arbetet för förbättrad upptäckt av våld blir aktörernas rutiner särskilt viktiga. Indikatorn *Andelen gravida kvinnor som i samband med inskrivning till mödravård tillfrågats om utsatthet för våld* visar mödravårdens rutiner kring att upptäcka våldsutsatthet. Jönköpings län tillhör de län som ligger i gruppen med bäst värde i riket med ett värde på 94 procent. Resultatet för riket är cirka 90 procent.⁷

Tabell 2. Andel gravida kvinnor som i samband med inskrivning till mödravård tillfrågats om utsatthet för våld

	2016	2017	2018
Procent	91	93	94

En annan indikator är andel kommuner där socialtjänstens verksamhetsområden har skriftliga rutiner vid indikation på att en vuxen utsatts för våld i nära relation.⁸ För Jönköpings län och riket som helhet har resultatet förbättrats några procentenheter sedan 2016. Resultatet för riket har under 2018–2019 varit detsamma som resultatet för Jönköpings län.

Tabell 3. Andel kommuner med skriftliga rutiner vid indikation på våldsutsatta (vuxen)

	2017	2018	2019
Procent	43	49	51

3. Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Målområdet syftar till att förstärka skyddet och stödet för de kvinnor och barn som har utsatts för våld. Med stöd avses här alla former av stöd, inklusive vård och behandlingsinsatser. Samverkan mellan kommuner, region, myndigheter på regional nivå och civilsamhälles-organisationer är en viktig del i detta arbete för att uppnå samordnade insatser.

I länet finns följande exempel på aktiviteter inom målområdet:

- En kvinnojour har arbetat med att stärka skyddsåtgärder genom digitalt tithål, brytlistor på skalskyddsdörrar samt överfallslarm till personal. Samverkan mellan en kvinnojour och polis för att effektivisera säkerhetsplaneringar vid enskilda ärenden.

⁷ Myndigheten för Familjerätt och föräldraskapsstöd / SCB

⁸ Socialstyrelsen, Öppna jämförelser – våld i nära relationer

- Samverkansavtal mellan två kommuner för att kunna nyttja varandras jourlägenheter vid behov.
- Chefsnätverk våld i nära relation har tillsammans med Länsstyrelsen och Kommunal utveckling⁹ tagit fram en länsgemensam överenskommelse för att underlätta byte av bostadsort över kommungränserna med anledning av våld i nära relation.
- Kriminalvården har samverkat med Vårsols stödcentrum för att barn till frihetsberövade klienter ska få stöd. Stöd kan handla om professionella samtal i grupp och individuella samtal samt föräldrastöd.
- Polismyndigheten har satsat extra på särskilt utsatta brottsoffer genom utbildning av personal, framtagande av metodstöd och rekrytering av personal till arbetet mot brott i nära relation¹⁰.
- Utvecklingsledare på Länsstyrelsen och Kommunal utveckling har arbetat för spridning och implementering av systematisk uppföljning (SUV) i länet.
- Länsstyrelsen, Kommunal utveckling och Region Jönköpings län har arbetat fram en regional strategi för att motverka våld i nära relationer, med tillhörande workshops där företrädare för idéburna verksamheter och myndigheter bjudits in.

INDIKATORER

I arbetet för att stärka skyddet och stödet för våldsutsatta vuxna har socialtjänsten en central uppgift. Indikatorn *Andel kommuner där socialtjänsten erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till våldsutsatta vuxna* visar ett lägre värde i Jönköpings län i jämförelse med föregående år. Under 2019 erbjöd 91 procent av kommunerna skyddat boende med biståndsbeslut, i jämförelse med föregående år 2018 då andelen var 100 procent.¹¹

Tabell 4. Andel kommuner där socialtjänsten erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till våldsutsatta vuxna i Jönköpings län

	2017	2018	2019
Kvinnor	100	100	91
Män	85	100	91

Skriftliga rutiner kan möjliggöra att skydd och stöd säkerställs till våldsutsatta vuxna och barn. Nedanstående indikatorer visar på skriftliga rutiner inom socialtjänsten gällande våldsutsatta vuxna och barn.

Indikatorn *Andel aktuella skriftliga överenskommelser som socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer i kommunerna har med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden* är en sammanlagd indikator. Tidigare år har Jönköpings län haft ett högre värde i jämförelse med medianvärdet i riket. Under 2019 sjönk värdet i länet till 17 procent vilket blev detsamma -

⁹ Kommunal utveckling är ett av Region Jönköpings läns verksamhetsområden. Kommunal utveckling arbetar på uppdrag av kommunerna, men är organiserad inom Region Jönköpings län.

¹⁰ Brotts i nära relation är det begrepp som används inom rättsväsendet.

¹¹ Socialstyrelsen, Öppna jämförelser- Våld i nära relationer, enkät

som medianvärdet i riket.

Tabell 5. Rutiner för samverkan med externa aktörer i Jönköpings län

	2017	2018	2019
Procent	38	42	17

Det är en kraftig nedgång gällande andel skriftliga överenskommelser kring extern samverkan i länets kommuner, vilket det finns anledning för Länsstyrelsen att följa upp. En möjlig förklaring kan också här vara det ekonomiskt ansträngda läge som uppkommit under 2019, där resurser då inte använts till att göra den årliga revideringen av överenskommelsen.

Indikatorn *Andel kommuner där socialtjänsten har en aktuell skriftlig rutin för hur handläggaren ska säkra skolgången för barn i skyddat boende* visar att Jönköpings län under föregående år haft ett högre värde i jämförelse med medianvärdet i riket. Under 2019 sjönk värdet i länet till 17 procent vilket blev detsamma som medianvärdet i riket.

Tabell 6. Rutiner för säkrad skolgång för barn i skyddat boende i Jönköpings län

	2017	2018	2019
Procent	23	27	17

4. Effektivare brottsbekämpning

Målsättningen innebär en effektivare bekämpning av brott som rör mäns våld mot kvinnor, främst berör det förbättringar inom rättsväsendets ingripande mot brott. Målsättningen avser att ingripa tidigt och att våldet inte ska upprepas. Aktörer utanför rättsväsendet kan underlätta arbetet genom brottsofferstöd, hjälp att säkra bevis vid anmälningar och tips till polisen.¹²

I länet finns följande exempel på aktiviteter inom målområdet:

- Åklagarmyndigheten och polisen har tillsammans utvecklat arbetsmetoder i syfte att påskynda hanteringen och minska utredningstiden avseende brott i nära relation och brott mot barn.
- Interna utbildningssatsningar har genomförts inom polisen genom föreläsningar för ingripandeverksamheten, kriminaljouren och närpoliserna i syfte att förbättra förstahandsåtgärderna vid misstanke om brott inom nära relation.
- Metodstödet *Ett utvecklat bästa arbetsätt* har tagits fram av Åklagarmyndigheten och Polisen för att säkerställa kvaliteten och enhetligheten i sexualbrottsutredningar. Metodstödet har använts av polisen och de har genomfört utbildning i metodstödet.

¹² Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid. Regeringens skrivelse 2016/17:10

- Kriminalvården arbetar för att öka antalet biträdande övervakare som utgör ett kompletterande stöd vid sidan av de strukturerade samtalen på frivården.
- Frivården bedriver behandlingsprogrammet SEIF mot sexualbrott, samt arbetar med personer under övervakning i form av strukturerade KBT-samtal.

INDIKATORER

Personuppklaringsprocent per brottstyp är ett sätt att beskriva hur brott bekämpas.

Personuppklaring innebär att en person är bunden till brotten genom att åtal väckts, strafföreläggande har utfärdats eller åtalsunderlåtelse har beslutats.

Personuppklaringsprocent är antal brott som personupplärs i procent i relation till antalet anmälda brott. Siffrorna nedan gäller polisregion Öst där Jönköpings, Södermanlands och Östergötlands län ingår.

Tabell 7. Personuppklaringsprocent per brottstyp 2018

Köp av sexuell tjänst	64 procent
Grov kvinnofridskränkning	27 procent
Köp av sexuell handling av barn	25 procent
Våldtäktsbrott	11 procent
Misshandelsbrott inomhus i nära relation	11 procent
Kontakt med barn i sexuellt syfte	0 procent
Könsstympning	0 procent
Människohandel för sexuella ändamål	0 procent
Tvångsäktenskap	0 procent
Vilseledande till tvångsäktenskapsresa	0 procent

I tabellen kan vi utläsa stora skillnader i uppklaringsprocent för olika brottstyper. Hela fem brottstyper har brottsuppläringsprocent 0 procent. Länsstyrelsen avser att följa upp ovanstående brottsstatistik i länet med polisen och Åklagarmyndigheten för att få en fördjupad förståelse för hur resultatet kan analyseras.

5. Förbättrad kunskap och metodutveckling

Målsättningen innebär förbättring och utveckling av kunskap, metoder och arbetssätt kring mäns våld mot kvinnor hos allmänheten, berörda yrkesgrupper och beslutsfattare på alla samhällsnivåer. Målsättningen omfattar även forskning, utvärdering och uppföljning för att motverka våldet.

I länet finns följande exempel på aktiviteter inom målområdet:

- En kommun har haft interna utbildningssatsningar inom hedersrelaterat våld och förtryck för handläggare inom våld i nära relationer.
- All personal på Migrationsverket har genomgått en webbutbildning gällande hedersrelaterat våld och förtryck.

- Alternativ för våld har deltagit i iRisk-projektet som handlar om risk- och skyddsbedömningar för våldsutsatta barn. Verksamheten har också medverkat under ATV:s nordiska konferens om våld och behandling.
- En kommun har utvecklat bedömningsmetoder i form av en checklista för våld i nära relationer inom vuxenheten samt barn och unga.
- Utbildningsförvaltningen i en kommun har tillsatt en strateg med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck.
- Region Jönköpings län har genomfört utbildningsinsatser riktade mot verksamheterna: specialistsjukvården, primärvården, psykiatri, habilitering, rehabilitering, tandvården, hälsokommunikatörer¹³
- Flera aktörer i länet har genomfört externa utbildningssatsningar genom föreläsningar som bland annat berört våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt förbättrad upptäckt av våld för skolor, olika myndigheter, familjecentraler, svenska för invandrare (SFI), barnhälsovården, föreningar, organisationer och företag.
- Aktörer inom idéburen sektor står för en betydande del av externa utbildningssatsningar i länet.
- Ett antal stödpersoner på Brottsofferjouren har fått grundutbildning våld i nära relation.
- Ytterligare utbildningar för yrkesverksamma som nämnts är en tvärprofessionell utbildning om mäns våld mot kvinnor på/från/av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), utbildarutbildning (NCK) samt gruppledarutbildning för grupper för våldsutsatta.
- Flera anställda på Migrationsverket har medverkat under Röda korsets utbildning kring genusrelaterat våld och migration i *Safe women in migration* (SWIM).
- Utvecklingsmedel har beviljats kring hedersrelaterat våld och förtryck där Kommunal utveckling kommer att arbeta med metodstöd och kunskapshöjande insatser med inriktning mot skola och socialtjänst.
- Länsstyrelsen har under 2019 genomfört 12 utbildningstillfällen som berört bland annat skadliga sedvänjor och handläggning inom socialtjänsten, våld och funktionshinder, sexuella övergrepp på barn och mellan syskon, att fråga om våld, MI - våld och alkohol, intersektionella perspektiv på våld i nära relation, sekundärtraumatisering, mentorer i våldsprevention (MVP) och hur kommunerna kan arbeta utifrån aktuella föreskrifter och allmänna råd. Vissa utbildningar har varit samarrangemang med Kommunal utveckling.

---

¹³ Hälsokommunikatörernas uppdrag är att stödja utrikesfödda som har behov av vägledning och kunskap inom vården

- Länsstyrelsens utvecklingsledare har genomfört sammanlagt fem externa föreläsningar riktade till socionomstudenter på uppdrag av socionomutbildningen på Jönköping University.

INDIKATORER

När det gäller andelen kommuner i länet som använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp från våldsutsatta vuxna har länet haft 100 procents användning under åren 2016 – 2019.

Gällande indikatorn *Andel kommuner där handläggare under senaste året fått utbildning om våld i nära relationer* kan vi se en nedgång både för de som utreder barn och de som utreder vuxna.

Tabell 8. Andel kommuner där socialtjänstens handläggare som under året fått utbildning i nära relation.

	2017	2018	2019	2020
Utreder barn	92	77	73	73
Utreder vuxna	100	100	100	91

Då indikatorn pekar på en minskning i länet där andelen av kommunernas handläggare fått utbildning om våld i nära relation, ser Länsstyrelsen ett behov av uppföljning för att analysera orsaken.

Resultat – särskilda resurser och verksamheter

Genom en verksamhetsmatris har särskilda resurser och verksamheter kartlagts i länet. Länsstyrelsen har gjort en avgränsning till verksamheter som drivs av kommun, Region Jönköpings län och idéburen sektor. Länsstyrelsen har utgått från hur verksamheterna beskriver sig på sin egen webbplats. Detta gör att det kan finnas verksamheter som erbjuds i verkligheten men som inte beskrivs på en webbplats. Kartläggningen säger inget om vilken kvalitet varje verksamhet uppnår i sina insatser. Resultatet 2019 visar inga skillnader i antalet särskilda verksamheter i länet i relation till föregående års resultat.

Kommunala verksamheter

I verksamhetsmatrisen framkommer det att alla kommuner i länet erbjuder stöd till personer utsatta för våld i nära relationer. När det gäller stöd till den som utsätter någon för våld är det 12 av 13 kommuner som erbjuder stöd, varav tre hänvisar till Alternativ till våld (ATV). ATV har under året övergått till Region Jönköpings län som huvudman, efter att tidigare varit organiserat under Jönköpings kommun och Regionen med avtalskommunerna Habo och Mullsjö.

Flera kommuner lyfter på sina webbplatser fram att våldsutsatthet kan yttra sig på olika sätt, bland annat som hedersrelaterat våld och förtryck. Sju kommuner av tretton informerar om hedersrelaterat våld och förtryck på sina respektive webbplatser. När det gäller området prostitution och människohandel finns det ingen särskild riktad information på kommunernas webbplatser.

Tabell 9. Antal kommuner – nämnd målgrupp på webbplats

Nämnd målgrupp på webbplats	Antal kommuner
Våldsutsatta i nära relation	13 kommuner
Våldsutövare i nära relation	12 kommuner
Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck	7 kommuner
Utsatt för prostitution och människohandel	0 kommuner

Kommunernas webbplatser skiljer sig åt både gällande mängden information och hur informationen riktas till våldsutsatta. Nästan samtliga kommuner lyfter HBTQ-personers utsatthet. Några kommuner använder sig av en helt könsneutral beskrivning kring målgruppen våldsutsatta.

Tabell 10. Antal kommuner – nämnd målgrupp på webbplats

Nämnd målgrupp på webbplats	Antal kommuner
Kvinnor/män	10 kommuner
Flickor/pojkar	11 kommuner
HBTQ	10 kommuner
Könsneutral beskrivning - vuxna	3 kommuner

Flera kommuner erbjuder möjligheten att översätta webbplatsen på flera språk samt har en talande webb, vilket möjliggör att informationen kan nå ut till fler personer. Dock saknar majoriteten av kommunerna information på lättläst svenska inom verksamhetsområdet våld. På en del av kommunernas webbplatser ges möjlighet att dölja sitt besök på webbplatsen samt lämna webbplatsen snabbt genom ett knapptryck, vilket kan vara viktigt den som lever i våldsutsatthet.

Region

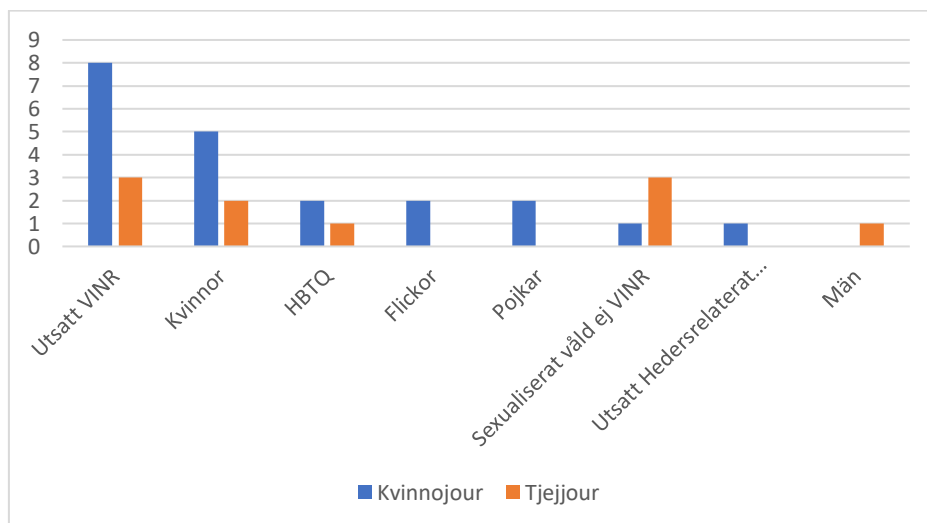
Inom Region Jönköpings län finns det två särskilt riktade verksamheter – Alternativ till våld och Barnahus. Alternativ till våld har sedan 2010 erbjudit behandling för våldsutövare i nära relation. Under 2019 har frågan gällande utökning av målgrupper till våldsutsatta och barn varit under politisk beredning.

Barnahus är en driftverksamhet inom Region Jönköpings län under organisationsgrenen Kommunal utveckling. I Barnahus Jönköpings län samverkar polis, åklagare, socialtjänst, barnmedicin, rättsmedicin samt barn- och ungdomshälsan. Samverkan i Barnahus sker när misstanke finns om misshandel eller sexuella övergrepp mot barn och ungdomar 0–18 år. Barnahus verksamhet är till för barn i en pågående rättsprocess. I länets barnahus arbetar tre samordnare på deltid. Berörda myndigheter samverkar på plats i huset.

Idéburen sektor

Inom idéburen sektor finns särskilda riktade verksamheter i form av kvinnojourer, tjejjourer och verksamhet inom Frälsningsarmén. En verksamhet som utöver dessa kan lyftas fram är även Brottsofferjouren som har en bredare målgrupp och som vänder sig till alla brottsoffer i samhället, inklusive alla målgrupper inom våldsområdet. I Jönköpings län finns åtta kvinnojourer och tre tjejjourer.

Nedanstående diagram visar de målgrupper som kvinno- och tjejjourerna i länet presenterar på respektive webbplats. Samtliga webbplatser har information om våld i nära relation. Det framkommer att flera av webbplatserna saknar information kring bland annat utsatthet för hedersrelaterat våld samt HBTQ-personers utsatthet.

Kommungemensamma insatser

Medverkan GGVV är en verksamhet som är kommungemensam för Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaved och som erbjuder insatser för dem som lever med våld i nära relation. Verksamheten ska verka som komplement till socialtjänstens arbete samt ideella organisationer inom GGVV-regionen som arbetar med våldsutsatta personer.

Aktörernas identifikation av utvecklingsområden

De utvecklingsområden som aktörerna lyfte fram i enkätsvaren berörde:

- hedersrelaterat våld och förtryck
- prostitution och människohandel
- våld i nära relation
- ökad samverkan
- stöd till våldsutsatta
- våldsutövare
- sexualbrott
- HBTQ-frågor

Det flera aktörer lyfte som utvecklingsbehov i länet var framförallt inom hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.

Inom hedersrelaterat våld och förtryck betonades särskilt ökad kunskap inom området, men också ett behov av konkreta arbetsmetoder med arbetet i verksamheterna. Det preventiva och långsiktiga arbetet i frågan lyftes fram som svårt, vilket också identifieras som ett utvecklingsområde.

Ökad kunskap om prostitution och människohandel var ett område som lyftes som ett utvecklingsområde av aktörerna. Bland annat framkom det från en aktör ett behov av riskbedömningsinstrument för personer som drabbas av prostitution och människohandel, då de befintliga riskbedömningsinstrumenten kan tendera att förbise den målgruppen.

Ytterligare lyftes ökad kunskap om våld i nära relation och sexualbrott. Det lyftes även fram utökad behov av stöd till våldsutsatta vuxna och barn genom psykologisk behandling/traumabehandling samt brottsofferstödande verksamhet.

Dessutom lyftes behovet av ökad samverkan mellan aktörerna i länet och kunskap om aktörernas olika roller. Det våldsförebyggande arbetet och arbetet med våldsutövare lyftes fram som fortsatta utvecklingsområden, bland annat med fokus på våldsutövare som köper sexuell tjänst. En del aktörer lyfte även svårigheter i att nå målgruppen våldsutövare.

Det långsiktiga arbetet för särskilt utsatta brottsoffer lyftes fram av polisen som ett fortsatt utvecklingsområde, där behov finns av ytterligare utbildning till yttre personal i dessa frågor.

Andra utvecklingsområden som identifierades var personer som drabbas av våld som har ett svagt samhälleligt skydd - till exempel våldsutsatta personer med en missbruksproblematik och våldsutsatta HBTQ-personer.

Bedömning av länets insatser enligt strategins fyra målsättningar

Länsstyrelsen kommer i detta avsnitt att presentera en sammanfattande analys av de insatser som genomförts i Jönköpings län utifrån strategins fyra målområden i relation till den *Regionala lägesrapporten för 2017–2018*. Analysen avser att lyfta fram likheter och skillnader som finns över tid och vilka utvecklingsmöjligheter som identifierats framåt.

Ett utökat och verkningsfullt arbete mot våld

Det har genomförts ett antal insatser i länet på både lokal och regional nivå. Länsstyrelsens analys är att det finns ett ökat intresse för universellt förebyggande arbete i länet. Däremot finns det svårigheter i att identifiera bredden av arbetet i länet och hur många verksamheter som totalt arbetar med våldsprevention. Utvecklingsmedel från SKR har stimulerat fler kommuner att delta i arbetet vilket har gett effekt på våldspreventiv kunskap i länet. Likt föregående års rapportering bedömer Länsstyrelsen att arbetet behöver utökas ytterligare, där Länsstyrelsens uppdrag kring våldsprevention är fortsatt centralt. Målet bör vara att utveckla arbetet sammanhållet och långsiktigt. Länsstyrelsen vill här särskilt lyfta de idéburna verksamheterna som på ett betydande sätt bidragit till utvecklingen inom detta område i länet.

Indikatorerna visar att socialtjänstens biståndsbeslut gällande insatser för våldsutövare har minskat i antal. Det tyder på att det inom socialtjänstens finns en osäkerhet när det gäller återfallsförebyggande arbete. Kriminalvården har tagit fram ett program för behandling som blir viktigt att följa för att se vilka resultat det för med sig. Tidiga insatser är centralt i arbetet med återfallsprevention och därför behöver flera aktörer i länet vara involverade för att få bredd i insatserna. Kriminalvården, Region Jönköpings län (ATV), polisen och socialtjänsten är viktiga aktörer för att skapa struktur och erövra gemensam kunskap kring bästa arbetssätt enskilt och tillsammans.

En annan del av det brottsförebyggande arbetet är regionkoordinatorernas insatser i länet gällande prostitution och människohandel. Det finns behov av att införa insatser för målgruppen som köper sexuella tjänster för att motverka återfall i brott. Insatser i form av krisstöd har som syfte att fånga upp motivation till förändring samt att kunna erbjuda behandling för den som är mottaglig för en sådan insats.

Förbättrad upptäckt av våld

Flera insatser har genomförts inom målområdet under året. För att förbättra upptäckt av våld behövs flera insatser för att arbetet ska bli framgångsrikt. Insatserna i länet består bland annat av gemensamt metodstöd, internutbildning, tvärprofessionellt nätverk och instrument för att fråga om våld. Länsstyrelsen kan se att verksamheter behöver ha flera insatser på plats för att medarbetare ska känna sig trygga i att fråga om och upptäcka våld. Framöver är det därför viktigt att lyfta de behov som aktörerna påtalat inom området.

Likt föregående års lägesrapport kan Länsstyrelsen konstatera att det finns utvecklingsmöjligheter för aktörerna gällande informationen på deras webbplatser. Dels

handlar det om hur webbplatserna är utformade i fråga om tillgänglighet, dels vilka målgrupper som benämns i text. Länsstyrelsen ser det som viktigt att lyfta detta i relation till att grupper med svagt samhälleligt skydd har rätt till information och stöd.

Länsstyrelsen noterar att aktörerna i sina enkätsvar inte lyft förbättrad upptäckt av våld hos medarbetare i sina egna organisationer. Säkerligen är det så att det i en del organisationer finns rutiner för chefer och arbetsledare. Länsstyrelsen vill ändå lyfta denna fråga och också koppla ihop detta med HR-arbete och sambandet mellan våld i nära relationer och till exempel sjukskrivningar.

Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

För målområdet starkare skydd och stöd finns det en mängd insatser som genomförs i aktörernas ordinarie arbete som handlar om stöd, skydd och behandling. Länsstyrelsen har i uppdrag att främja samordning och samverkan regionalt för att förbättra det direkta stödet för våldsutsatta vuxna och barn. Länsstyrelsen kan i de redovisade särskilda insatserna se att ett stort antal aktiviteter och särskilda satsningar har genomförts under året.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta vikten av kommungemensamma insatser. Frågan som kan ställas är om det behövs fler gemensamma lösningar kommuner emellan, för att medborgarna i länet ska kunna erbjudas likvärdigt stöd och behandling. En sådan utveckling kan främjas av Länsstyrelsen, men samtidigt behöver kommuner och andra aktörer i länet initiera samverkan i större utsträckning. Aktörerna har i sina svar i enkäten lyft svårigheten att säkerställa kompetens och insatser för grupper med svagare samhälleligt skydd, som till exempel kvinnor i aktivt missbruk och personer som lever i hedersrelaterat våld och förtryck. Här finns också behov av fler gemensamma insatser för att möjliggöra ett förbättrat stöd.

Det är tydligt i både länet och riket att rutiner kring skolgång för barn som lever i skyddat boende i mycket låg grad finns upprättade. Indikatorn säger inget om när och hur barn i skyddat boende får sin skolgång tillförsäkrad. Länets berörda aktörer behöver identifiera vilka åtgärder som behövs i frågan. Kommunernas skolförvaltningar och socialtjänsten behöver tydligt samordna frågan och gemensamt tillförsäkra att det finns rutiner på plats och att barns rätt till skolgång uppfylls.

Effektivare brottsbekämpning

Polismyndigheten och åklagarmyndigheten har under året gjort flera särskilda satsningar som genererat aktiviteter med koppling till brott i nära relation. En viktig del i detta är den resursförstärkning som beslutats under året med fler anställda i arbetet mot brott i nära relation.

I arbetet för en effektiv brottsbekämpning bör fokus även riktas till brottsofferstöd, som också ingår i rättsväsendets arbete och särskilt inom polisen. Det som framkommer tydligt i årets lägesrapport är den skillnad som polisen uppfattar finns gällande ärenden avseende barn och ärenden avseende vuxna. Gällande brottsutsatthet mot barn finns en tydlig

struktur och samverkan genom Barnahus i Jönköpings län. I ärenden gällande vuxna är samverkan inte lika formaliserad, utan tenderar att bli mer personbunden mellan socialtjänst och polis. Polisen lyfter själva behovet av att utveckla samverkan med brottsofferstödande verksamhet. Länsstyrelsen ser utvecklingspotential kring samverkan mellan polis, socialtjänst, ATV och övriga brottsofferstödsverksamheter.

Förbättrad kunskap och metodutveckling

Detta målområde är det område som genererar flest aktiviteter bland länets aktörer. Utbildning har skett både internt och externt där flera aktörer utifrån egen kompetens utbildar andra och där idéburna organisationer bidrar med en betydande del av utbildningssatsningarna i länet. En tydlig skillnad som indikatorerna visar är hur en lägre andel handläggare inom socialtjänsten fått utbildning om våld i nära relationer under 2019 i jämförelse med föregående år. Orsaken till detta behöver analyseras utifrån vilka konsekvenser det får gällande kvalitét på utredningar och insatser samt vilka utbildningar som ska erbjudas framöver.

Det finns en efterfrågan kring utbildning utifrån särskilda ämnen och perspektiv. Kommunerna nämner främst ett behov av utökad kunskap kring hedersrelaterat våld samt prostitution och människohandel, vilket var samma områden som nämndes i föregående årsrapport. Det framkommer från flera aktörer i länet att det saknas tillräcklig kunskap inom områdena men framförallt lyfts behovet av konkreta metodstöd kring hur de kan arbeta i respektive verksamhet för att målgrupperna ska garanteras rätt stödinsatser. Länsstyrelsens bedömning är att länet skulle kunna gynnas av en mer strukturerad kompetensförsörjningsplan som innehåller en behovsanalys utifrån ämnesområdet men också tydliggör vad som kan erbjudas lokalt och vad som ska erbjudas regionalt.

Ämnen som Länsstyrelsen mött under året i övrigt är frågor som rör ungas porrkonsumtion, unga som säljer sex inklusive sugardating samt unga som köper sex. Länsstyrelsen ser ett behov av fortsatt arbete i frågorna och fördjupad kunskap i länet.